

VAŽNOST IGRE U RAZVOJU DJECE

*Predškolska dob u cijelosti je ispunjena igrom.
Ona je prva i najbolja dob za rano otkrivanje i poticanje dječje spontane igre i stvaralaštva*

Što je igra?

Igra je slobodna, spontana aktivnost koja proizlazi iz unutrašnje djietetove potrebe. Igra je " ogledalo " u kojem se odražava što dijete misli, doživljava, osjeća, želi. Sve ono što dijete ne može izraziti riječima, izražava kroz igru.

Kroz igru dijete zadovoljava svoju potrebu da je posebno, uči biti neovisno o okolini, uči biti aktivno. Igra je ta koja dijete već od rođenja potiče na kretanje uz koje je povezan i govor i razni drugi oblici komuniciranja s okolinom. Svrha igre je učenje, trošenje viška energije i relaksiranje.

Područja razvoja igre

Osnovna područja koja su obuhvaćena igrom odnose se na razvoj kognitivnih, motoričkih, socijalnih, govornih funkcija, kao i na razvoj samopouzdanja.

Kognitivni razvoj uključuje spoznavanje i učenje na doživljajima djece.

Motorički razvoj uključuje koordinaciju tjelesnih pokreta, razvoj fine i grube motorike.

Socijalni razvoj uključuje razvoj odnosa u obitelji - u početku s majkom, a kasnije s oba roditelja, te s braćom i sestrama, bakama i djedovima.

Govorni razvoj uključuje priliku da dijete sluša, čita, piše.

Razvoj samopouzdanja uključuje samostalno pronalaženje rješenja za određeni problem vlastitom aktivnošću i istraživanjem.

Vrste igre

POKRETNE IGRE – uključuju tjelesnu aktivnost uz upotrebu različite opreme, a provode se u zatvorenom ili otvorenom prostoru.

Putem njih djeca:

- Vježbaju i unapređuju motoričke vještine (pokreću cijelo tijelo)
- Razvijaju finu motoriku (koordinacija pokreta ruku i prstiju)
- Poboljšavaju ravnotežu, izdržljivost, brzinu i koordinaciju očiju i ruku
- Razvijaju strpljenje i čekanje da se dođe na red

Trčanje, igra lovica, pokretne igre s pjevanjem, poligoni, štafetne igre, vježbe oblikovanja, hrvanje (igra koja omogućava oslobođanje energije), ali i uči djecu gdje su granice (ne ozlijediti druge)

IGRE KONSTRUIRANJA – uključuju široki spektar materijala za stvaranje raznih oblika ili predmeta

Putem njih djeca:

- Razvijaju finu motoriku
- Ovladavaju vizualno prostornim vještinama (važno za pisanje i matematiku)
- Postaju svjesni odnosa među objektima u dvodimenzionalnom (slaganje puzzli) i trodimenzionalnom prostoru (građenje tornja od kocaka)
- Uče vještine važne za jezik, čitanje i matematiku (svrstavanje konstrukcijskih dijelova prema obliku, boji, veličini i sl.)

Kocke, lego-kocke, konstruktori, ciglice, velike kutije, puzzle, slagarice, umetaljke, pokrivaljke...

STVARALAČKE IGRE – uključuju razne materijale za poticanje dječje kreativnosti

Putem njih djeca:

- Izražavaju svoje misli i osjećaje
- Razvijaju mišljenje i logičko zaključivanje
- Potiču jezično izražavanje

Tri tipa stvaralačke igre:

1. **Crtanje** – olovke, bojice, tempere i vodene boje, kistovi, pastele (uče koordinirati oko i ruku – početak pisanja)
2. **Modeliranje i oblikovanje** – gлина, plastelin, glinamol, tijesto, PVC ambalaža, kolaž, vuna, ostaci tkanine, sjemenke, ljepilo... (uče vizualno-prostorne vještine – 3D, uče kako napraviti ukrasne i korisne predmete)

3. **Muziciranje** – slušanje, pjesmice, rime, pokret, ples, udaraljke, zvečke, šuškalice, lonci i ostali instrumenti (razvijaju koordinaciju pokreta, uče pojam slijeda i strukturu slijeda, udaljenost među intervalima, brojenje i povezivanje – kad oponašaju neki zvuk, koncentraciju i veći raspon pažnje – kod slušanja nekog djela)

MAŠTOVITE ILI DRAMSKE IGRE – uključuju simboličke i imitativne igre u kojima se dijete pretvara da je netko drugi, koristeći igračke kao simbole. Igračke su zamjena (simboli) za realne predmete (lutka za dijete, autići za stvarne automobile...), a igrovne aktivnosti (uspavljivanje lutke) zamjena za realne aktivnosti. Dijete koristi simboličku igru kao proradu aktivnosti koje su se njemu događale (nosi lutku kao majka njega) – dijete preko nje nastoji razumjeti svijet oko sebe.

U početku simboli-zamjene (igračke) koje dijete koristi vrlo su slične onome što ih zamjenjuje (lutka slična pravom djetetu, dječja kolica pravima...), dok pri kraju tog razdoblja ta sličnost je sve manja – udaljavanje od realnosti (stolice su vlak, pokreti rukama kao da vozi, popraćeno glasanjem vlaka). **Igra „kao da“** – dijete se pravi kao da spava, kao da jede.. (dijete se igra samo onoga što se njemu dogodilo – možemo vidjeti kako su se odrasli odnosili prema njemu)

Putem njih djeca:

- Uče kako se postaviti na mjesto nekog drugog (igra liječnika, policajca, mame i tate)
- Razvijaju socijalne i emocionalne vještine (empatija za pacijenta, dijete koje plače ili je palo)
- Uče o suradnji i zajedništvu (glume različite likove)
- Uče logički razmišljati (igra trgovine, tržnice – matematički pojmovi)

IGRE S PRAVILIMA – uključuju formalne igre (igre s kartama – Crni Petar, Magarac, potapanje brodova, Čovječe, ne ljuti se i razne društvene igre, kao i momčadski sportovi – nogomet, graničari, odbojka, rukomet...)

Putem njih djeca:

- Uče surađivati
- Uče čekati na svoj red
- Nastoje predvidjeti reakcije druge djece
- Uče popustiti ili pomoći drugom igraču
- Uče kako se nositi s porazom, ali i pobjedom.

Razvojne faze igre

1. **Funkcionalna igra:** trčanje uokolo, guranje autića amo-tamo, gnječenje gline bez oblikovanja (prve dvije godine života)
2. **Igra konstruiranja:** konstruiranje kuće od kocaka, crtanje, slaganje puzzla (od 3. do 6. god.)
3. **Igre mašte:** glumljenje izmišljenih uloga, npr. igranje doktora, dućana ili glumljenje likova s televizije (od 3. godine)
4. **Igre s pravilima:** razumijevanje i poštivanje pravila igre – igre s kartama, društvene igre, „školice“ i sl. (jednostavna pravila od 4. godine, a igre sa složenijim pravilima u godini pred polazak u školu).

Igračke

U najranijoj dobi ona je djetetu utjeha, "prijelazni" objekt koji mu je veza s obitelji i koja mu daje osjećaj sigurnosti i samopouzdanja.

Pri kupnji igračke treba obratiti pozornost na to u kojem obliku potiče dijete na aktivnost, kako mu pomaže u uspostavljanju kontakta s drugom djecom ili odraslim osobama, potiče li maštu, izaziva li pronalaženje novih rješenja. Također, važno je procijeniti je li igračka sigurna za dijete. Igračka mora biti primjerena dobi djeteta.

Istraživanja su potvrđila da je djeci predškolskog uzrasta od svih igračka najdraža:

1. lopta, svih vrsta i veličina (potreba za kretanjem).
2. igračke «za maženje», plišane igračke (potreba za ugodom i sigurnošću)
3. konstruktivne igračke, od najjednostavnijih umetaljki do složenih lego-sruktura (potreba za istraživanjem i konstruiranjem).
4. igračke za guranje i vuču (potreba za kretanjem)
5. lutke raznih oblika, veličina i boja i sve što uz njih ide - odjeća, namještaj...(imitativne i simboličke igre, socijalno iskustvo i komunikacija)
6. boje, olovke, flomasteri, kolaž-papir i druga likovna pomagala (poticanje kreativnosti, izražavanje emocija i svega što dijete još ne može iskazati riječima)
7. knjige i slikovnica (razvoj mašte, govora, komunikacije, poticanje čitanja i pisanja).

*Pripremila:
Gordana Patarčec, stručni suradnik pedagog*